

بسم الله الرحمن الرحيم

سخن اهل دل

(درسنامه‌ی دانشگاهی)

مؤلفان:

رؤیا ربیع‌زاده

راضیه نسبی

دکتر فاطمه بیداخویدی

انتشارات اندیشه فاضل

سرشناسه	: ربیع زاده، رویا، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: سخن اهل دل (درسنامه دانشگاهی) / مولفان رویا ربیع زاده، راضیه نسبی، فاطمه بیداخویدی.
مشخصات نشر	: ایران: اندیشه فاضل، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۷۳۹-۰-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: ادبیات فارسی -- مجموعه ها
موضوع	: ادبیات فارسی -- تاریخ و نقد
موضوع	: شعر فارسی -- تاریخ و نقد
موضوع	: نثر فارسی -- تاریخ و نقد
شناسه افزوده	: نسبی، راضیه، ۱۳۵۹ -
شناسه افزوده	: بیداخویدی، فاطمه، ۱۳۵۴ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ س ۳ / ۲۳ / ۴۰۰۵ PIR
رده بندی دیویی	: ۸۰۱ / ۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۱۶۴۲۷

سخن اهل دل

ناشر	: اندیشه فاضل
مؤلفین	: رویا ربیع زاده، راضیه نسبی، دکتر فاطمه بیداخویدی
شمارگان	: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	: اول - ۱۳۹۴
قیمت	: ۱۳۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۷۳۹-۰-۵

مرکز بخش: انتشارات اندیشه فاضل www.bisheh-fazel.ir

تهران، میدان انقلاب، خ کارگر جنوبی، خ روانمهر، نرسیده به خیابان اردیبهشت،
کوچه دولتشاهی پلاک ۱ واحد ۴ تلفن: ۰۹۱۲۱۹۷۹۹۷۰، ۰۶۶۹۶۳۷۹۵، ۰۶۶۹۵۴۰۱۸

ادبیات فارسی بی‌شک گران‌مایه‌ترین میراث ملی ما ایرانیان است که گستره‌ای به ژرفای تاریخ این کهن بوم دارد. تجلی ادبیات، در قالب زبان است؛ بدین معنی که نویسنده یا شاعر با استفاده از زبان خود، احساسات مخاطبان را آن‌گونه که می‌خواهد، تحت تأثیر قرار می‌دهد، پس باید اذعان داشت، ادبیات، هنر است و هر جا که هنر باشد، زیبایی نمود پیدا می‌کند. ادبیات چشم ما را به گستره‌ی عظیمی از زیبایی و شکوه می‌گشاید و می‌آموزد که گاهی در درک بسیاری از عواطف، عقل به سرمنزل مقصود نمی‌رسد.

در زمینه‌ی معرفی و شناساندن ادبیات فارسی، از گذشته تاکنون، تلاش‌های بسیاری انجام شده است که هر یک در جای خود، مفید و ارزشمند است. ما نیز در راستای تلاش‌های مستمر دیگر عزیزان بر آن شدیم با ارائه‌ی گزیده‌ای زیبا و دل‌نشین، چشم‌انداز تازه‌ای از ادب فارسی را در منظر نظر مخاطبان بگشاییم.

در این کتاب کوشیده‌ایم مطالب، از نظم و انسجام لازم برخوردار باشد. بدین منظور شیوه‌ی طبقه‌بندی، بر اساس سیر تاریخی و سبک گویندگان است که مخاطب، همراه با آشنایی گونه‌ها و شکل ادبی، سیر تاریخی و هنری آن‌ها را نیز از نظر بگذراند.

آنچه پیش روی شما است، قطعاً خالی از اشکالات و کاستی‌ها نیست؛ داوری‌ها، نقدها و نظرات شما را به دیده‌ی منت پذیراییم و غنیمتی ارزنده در راستای رفع آن‌ها می‌دانیم.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باشی و ما رستگار

فهرست مطالب

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
فصل اول: تحمیدیه.....	۹	خواجوی کرمانی.....	۳۴
درآمدی بر تحمیدیه.....	۱۰	عبید زاکانی.....	۳۵
سوره‌ی فاتحه.....	۱۱	حافظ.....	۳۶
مناجات.....	۱۲	جامی.....	۳۹
در نعت پیامبر اعظم.....	۱۳	کلیم کاشانی.....	۴۰
فصل دوم: شعر فارسی از آغاز تا دوره‌ی		وحشی بافقی.....	۴۱
معاصر.....	۱۵	محتشم کاشانی.....	۴۲
سبک‌های شعر فارسی.....	۱۶	صائب تبریزی.....	۴۳
رودکی.....	۱۸	بیدل دهلوی.....	۴۴
فردوسی.....	۱۹	فروغی بسطامی.....	۴۵
فرخی سیستانی.....	۲۰	فصل سوم: نثر فارسی از آغاز تا دوره‌ی معاصر	
ناصر خسرو.....	۲۱		۴۷
مسعود سعد سلمان.....	۲۲	درآمدی بر سیر نثر فارسی.....	۴۸
خیام.....	۲۳	تاریخ بیهقی.....	۵۰
سنایی.....	۲۴	قابوس‌نامه.....	۵۲
انوری.....	۲۵	اسرارالتوحید.....	۵۳
خاقانی.....	۲۶	مناجات‌نامه.....	۵۴
نظامی گنجه‌ای.....	۲۷	تمهیدات.....	۵۵
عطار نیشابوری.....	۲۸	کلیله و دمنه.....	۵۶
مولانا.....	۲۹	تذکره‌الاولیاء.....	۵۹
عراقی.....	۳۱	مرزبان‌نامه.....	۶۲
سعدی.....	۳۲	گلستان.....	۶۴

فهرست مطالب

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
عبد زاکانی.....	۶۶	رہی معیری.....	۱۱۷
بہارستان.....	۶۸	ہوشنگ ابتہاج.....	۱۱۸
کشکول.....	۷۰	سیمین بہیہانی.....	۱۲۰
منشآت.....	۷۱	مہرداد اوستا.....	۱۲۱
فصل چہارم: شعر معاصر.....	۷۳	نادر نادرپور.....	۱۲۲
نیما یوشیج.....	۷۵	حسین منزوی.....	۱۲۵
احمد شاملو.....	۷۷	سلمان ہراتی.....	۱۲۶
فریدون مشیری.....	۷۹	قیصر امین پور.....	۱۲۷
سیاوش کسرائی.....	۸۲	فصل پنجم: نثر فارسی دورہی معاصر.....	۱۲۹
مہدی اخوان ثالث.....	۹۵	درآمدی بر نثر فارسی دورہی معاصر.....	۱۳۰
سہراب سہری.....	۹۹	خصوصیات نثر معاصر.....	۱۳۰
فروغ فرخزاد.....	۱۰۱	دہخدا.....	۱۳۱
شفیعی کدکنی.....	۱۰۵	جمال زادہ.....	۱۳۴
حمید مصدق.....	۱۰۶	صادق ہدایت.....	۱۳۹
ایرج میرزا.....	۱۰۸	بزرگ علوی.....	۱۴۸
عارف قزوینی.....	۱۱۰	مرتضی مطہری.....	۱۵۳
ملک الشعرای بہار.....	۱۱۲	سیمین دانشور.....	۱۵۵
فرخی یزدی.....	۱۱۳	عبدالحسین زرین کوب.....	۱۵۶
میرزادہی عشقی.....	۱۱۴	ابراہیم گلستان.....	۱۵۹
پروین اعتصامی.....	۱۱۵	جلال آل احمد.....	۱۶۱
شہریار.....	۱۱۶	محمدعلی اسلامی ندوشن.....	۱۶۶

فهرست مطالب

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
شهید بهشتی.....	۱۶۸	کمانک (برانتز):.....	۱۸۵
علی شریعتی.....	۱۶۹	ممیز (/):.....	۱۸۵
بیژن نجدی.....	۱۷۱	ستاره (*):.....	۱۸۶
فصل ششم: انواع ادبی.....	۱۷۷	ابرو یا آکلاد { }.....	۱۸۶
ادبیات حماسی.....	۱۷۸	فصل هشتم: قالب‌های شعری.....	۱۸۷
ویژگی‌های حماسه:.....	۱۷۸	قالب قصیده.....	۱۸۸
ادبیات غنائی:.....	۱۷۹	قالب غزل.....	۱۸۹
انواع شعر غنائی:.....	۱۷۹	قالب قطعه.....	۱۹۰
ادبیات دراماتیک یا نمایشی:.....	۱۷۹	قالب رباعی (چهارگانی).....	۱۹۰
ادبیات تعلیمی:.....	۱۸۰	قالب دوبیتی.....	۱۹۱
فصل هفتم: آیین نگارش.....	۱۸۱	قالب مثنوی.....	۱۹۱
- نقطه (.).....	۱۸۲	ترکیب‌بند و ترجیع‌بند.....	۱۹۲
- ویرگول (،).....	۱۸۲	فصل نهم: آرایه‌های ادبی.....	۱۹۳
دونقطه (:):.....	۱۸۳	آرایه‌های ادبی.....	۱۹۴
نشانه‌ی پرسش (?):.....	۱۸۳	بدیع.....	۱۹۵
نشانه‌ی تعجب (!):.....	۱۸۳	صنایع لفظی.....	۱۹۵
گیومه «».....	۱۸۴	صنایع معنوی.....	۱۹۷
نقطه‌ویرگول یا نقطه‌بند (؛).....	۱۸۴		
خط فاصله (-).....	۱۸۴		
سه‌نقطه (...):.....	۱۸۵		
قلاب [] یا کروشه.....	۱۸۵		